

Granskning av lokal försörjnings- processen

Söderköpings kommun

Augusti 2025

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Söderköpings kommun genomfört en granskning av lokalförsörjningsprocessen. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden **inte helt** har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Revisionsfrågor	KS	BUN	SN
Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?			
Har berörda nämnder och styrelse en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?			
Har berörda nämnder och styrelse en effektiv planering av lokalförsörjning?			
Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?			

Rekommendationer

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **kommunstyrelsen**:

- Säkerställa att den pågående översynen av lokalförsörjningsprocessen färdigställs. I granskningen har framkommit att det förekommer fördröjningar i beslutsprocessen gällande lokaler och behov av sammanfogning av processen med investeringsprocessen. Då den pågående översynen påvisar ett antal utvecklingsområden kan översynen bidra till ökad övergripande samordning och en effektivare beslutsprocess.
- Se över behov av att fastställa bestämmelser rörande hur utvärderingar av investeringsprojekt utifrån erfarenhetsåtervinning, upprättade kalkyler, ändamålsenlighet och ekonomi i stort ska göras. En viktig del i detta är även att tydliggöra hur utvärderingar ska dokumenteras, vem som ansvarar för

utvärderingarna och hur utvärderingarna ska återrapporteras till styrelse och nämnder.

- Revidera riktlinjer för ekonomistyrning – investeringsredovisning, och bereda ärende hos kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen gällande att besluta om riktlinjerna.
- Implementera en rutin för regelbunden uppföljning och utvärdering av lokalförsörjningsprognosernas träffsäkerhet. Detta kan innebära att jämföra tidigare prognoser med faktiska utfall för att justera framtida planering och öka precisionen.
- Fortsätt med effektiviseringsarbetet gällande lokaler utifrån det övergripande målet om att använda kommunens resurser på bästa sätt och att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **barn- och utbildningsnämnden**:

- Utveckla lokalbehovsplanen med redovisning av kapacitet och beräknad efterfrågan på förskoleplatser och grundskoleplatser på ett perspektiv på 10 år.
- Tillse att tydliga måltal avseende nyttjandegrad fastställs i lokalbehovsplanen för att i ännu högre grad leva upp till ansvaret om en hög nyttjandegrad upprätthålls i nämndens lokaler.
- Fortsätt lyft ärende till kommunstyrelsen gällande hantering och beslut kopplat till undermåliga skollokaler för att säkerställa en effektiv lokalförsörjningsprocess.
- Ta fram funktionsprogram där målsättningar, krav på funktioner och tekniska krav på byggnader och utemiljö preciseras. Funktionsprogram säkerställer att beslutade lokalprojekt utförs efter de krav som behövs för det specifika projektet.
- Implementera en rutin för regelbunden uppföljning och utvärdering av lokalförsörjningsprognosernas träffsäkerhet. Detta kan innebära att jämföra tidigare prognoser med faktiska utfall för att justera framtida planering och öka precisionen.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **socialnämnden**:

- Fortsätt med att vidta beslut och arbeta med strategisk planering för att säkerställa en effektiv lokalförsörjningsprocess.
- Tillse att benämning av nämndens lokalbehovsplan överensstämmer med kommunens övriga nämnder för att tydliggöra vilket år planen tagits fram och vilket år den gäller för.

- Implementera en rutin för regelbunden uppföljning och utvärdering av lokalförsörjningsprognosernas träffsäkerhet. Detta kan innebära att jämföra tidigare prognoser med faktiska utfall för att justera framtida planering och öka precisionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	5
Bakgrund.....	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier.....	5
Avgränsning	5
Metod.....	6
Granskningsresultat	7
Ansvar och samverkan.....	7
Iakttagelser	7
Bedömning.....	13
Effektiv planering av lokalförsörjning	14
Iakttagelser	14
Bedömning.....	22
Planering av lokalbehov	24
Iakttagelser	24
Bedömning.....	27
Samlad bedömning	28
Rekommendationer	28

Inledning

Bakgrund

Den demografiska utvecklingen medför att många kommuner behöver se över sina lokalbehov när det gäller verksamhetslokaler. Det kan behövas fler (eller färre) förskolor, skolor, äldreboenden, idrottsanläggningar med mera. För att denna process ska vara väl fungerande krävs det att det finns en tydlig styrning och en tydlig fördelning av ansvar och roller. Det behövs en fungerande kommunikation och ansvarsfördelning mellan de olika verksamheterna (skola, socialtjänst med mera), fastighetsansvariga och planprocessansvariga.

Om detta brister riskerar kommunen att tvingas till dyra tillfälliga lösningar för att klara verksamhetens lokalbehov alternativt att behöva betala för övertaliga lokaler som inte behövs i verksamheten. Våra granskningar inom området visar att kommuner ofta saknar rutiner för att samla in och hantera basinformation såsom ytor, grad av kapacitetsutnyttjande, standard och skick. Vi ser även att kommunerna ofta inte tar tillräcklig hänsyn till lokalinvesteringarnas påverkan på respektive nämnds driftkostnadsutveckling i sina lokalförsörjningsplaner.

I Söderköpings kommun har sedan tidigare genomförts en skolutredning, detta i syfte att komma tillrätta med det överskott på elevplatser som finns i den kommunala skolverksamheten.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?
2. Har berörda nämnder och styrelse en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?
3. Har berörda nämnder och styrelse en effektiv planering av lokalförsörjning?
4. Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen 6 kap 6 §
- God ekonomisk hushållning enligt kommunallagen (11 kap 1 §)
- Tillämpbara interna regelverk, policy och riktlinjer

Avgränsning

Granskningsobjekt är kommunstyrelsen, utifrån styrelsens uppsiktsplikt och samordnande roll, samt berörda lokalnyttjande.

Metod

Granskningen genomförs genom:

- granskning av styrdokument, beslutsunderlag och annan liknande dokumentation,
- intervjuer med berörda tjänstepersoner inom granskade förvaltningar
 - kommundirektör
 - tf verksamhetschef, Teknik och kost, tillika fastighetschef
 - lokalstrateg, Fastighet
 - verksamhetschef IFO, samt lokalsamordnare för socialförvaltningen
 - socialchef
 - barn- och utbildningschef
 - intendent, ansvar för lokalfrågor inom barn- och utbildningsförvaltningen

Kvalitetssäkring av rapporten har genomförts i enlighet med PwC:s interna riktlinjer för kvalitetssäkring.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Ansvar och samverkan

Revisionsfråga 1: Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?

Revisionsfråga 2: Har berörda nämnder och styrelse en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?

lakttagelser

Styrelsens och nämndernas ansvar enligt reglemente

Av Reglemente för kommunstyrelsen, nämnder, beredningar och kommunens revisorer¹ går att utläsa styrelsens och nämndernas ansvar. Nedan redogörs för kommunstyrelsens, barn- och utbildningsnämndens samt socialnämndens ansvar enligt fastställt reglemente.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut. Vidare ansvarar kommunstyrelsen för fastighets- och lokalfrågor i kommunen. Detta innebär att kommunstyrelsen ansvarar för drift/underhåll men även planering och genomförande av fastighetsinvesteringar.

Kommunstyrelsen och nämnder ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör styrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens utbildning och verksamhet inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom enligt skollagen och annan författning som reglerar utbildningsväsendet. Verksamheten omfattar: Förskola, fritidshem, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, undervisning i svenska för invandrare. Barn- och utbildningsnämnden är också ansvarig för kulturskola, fritidsgårdar. Det framgår inte av reglementet på ett tydligt sätt att nämnden har något specifikt ansvar inom ramen för lokalförsörjningsprocessen.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag eller annan författning sägs om socialnämnd. Nämnden ansvarar för vad kommunen har att fullgöra enligt hälso- och sjukvårdslagen och kommunens uppgifter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det framgår inte av reglementet på ett tydligt sätt att nämnden har något specifikt ansvar inom ramen för lokalförsörjningsprocessen.

¹ Antagen och senast reviderad av kommunfullmäktige 2024-12-16 § 158

Styrelsens och nämndernas beslut om delegationsrätt enligt delegationsordningar

I *Delegationsordning för Kommunstyrelsen*² förtydligas att kommundirektören har delegationsrätt i alla ärenden om inget annat anges. Vidaredelegering kan endast ske om nämnden särskilt beslutar om detta. Kommunstyrelsen får delegera till ett presidium, ett utskott, en enskild ledamot eller ersättare, samt anställda hos kommunen. I delegationsordningen finns en specifik rubrik kopplat till delegation gällande fastighet och lokaler som bland annat omfattar ärenden avseende bl.a. köp och försäljning av fastigheter, beslut om hyresavtal för externa lokaler. Av delegationsordningen framgår vidare vem som har delegat att besluta om ansökan om erforderliga tillstånd som bygglov, grävning med mera för åtgärder på kommunägda fastigheter.

*Delegationsordning för barn- och utbildningsnämnden*³ klargör att förvaltningschefen har delegationsrätt i alla ärenden om inget annat anges. Vidaredelegering kan endast ske om nämnden särskilt beslutat om detta. Nämnden får delegera till ett presidium, ett utskott, en enskild ledamot eller ersättare, samt anställda hos kommunen. Ärenden som rör verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet får inte delegeras. Av delegationsordningen regleras bl.a. beslut om verkställighet av beslutade investerings- och exploateringsprojekt inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter.

I *Delegationsordning för socialförvaltningen*⁴ specificeras att socialchefen har delegationsrätt i alla ärenden delegerade till tjänstepersoner. Överordnad chef äger rätt att fatta beslut i samtliga ärenden som delegerats till tjänstepersoner. Delegering får ske till ett presidium, ett utskott, en enskild ledamot eller ersättare, samt anställda hos kommunen. I delegationsordningen regleras bl.a. delegation kopplat till beslut om hyresavtal gällande lägenhet mellan socialförvaltning och boende (andrahandskontrakt) samt beslut om upphandling för verkställighet av beslutade investeringsprojekt.

Övriga styrande och stödjande dokument

Inom ramen för granskningen har vi efterfrågat om det finns någon kommunövergripande fastighetspolicy som tydliggör ägandet men även vilka fastigheter som är mest prioriterade, något sådant dokument/skrivning finns inte. I dokumentet lokalförsörjningsprocessen framgår principer för vilka lokalbehov som ska prioriteras i lokalbehovsanalysen. Detta sker utifrån fyra olika principer. Exempelvis, mycket väsentligt behov. Bristen på lokalytor påverkar verksamhetens måluppfyllelse allvarligt och/eller medför stora negativa konsekvenser för verksamheten. Till exempel lagstadgad verksamhet, myndighetskrav etc. Vid intervju med verksamhetsföreträdare har det framkommit att det i de lokala behovsplanerna finns tydliggjort att målet är att verksamheten i första hand ska använda kommunens egna lokaler istället för att hyra externa lokaler. I *Ägardirektiv för Ramunderstaden AB*⁵ framkommer att ambitionen är att bolaget ska äga koncernens bostadsfastigheter, äldreboenden, LSS-boenden med mera.

Lokalförsörjningsprocessen

Dokumentet *Lokalförsörjningsprocessen i Söderköpings kommun* antogs av kommunstyrelsen 2020-10-14 och reviderades senast 2022-11-15. Av dokumentet

² Antagen och senast reviderad av kommunstyrelsen 2025-04-14 § 69

³ Antagen av barn- och utbildningsnämnden 2023-08-31 § 41

⁴ Antagen av socialnämnden 2024-11-04, gällande från 1 januari 2025

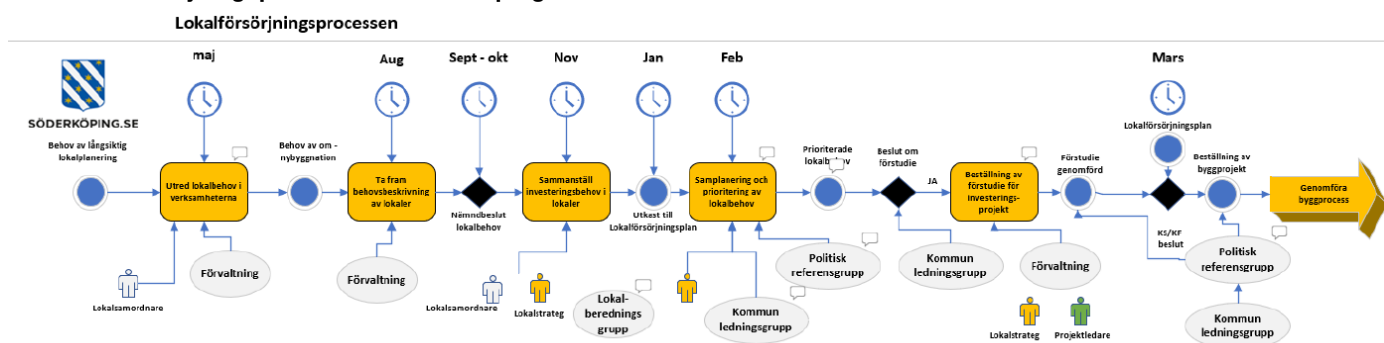
⁵ Antaget av kommunfullmäktige 2020-05-27

framgår att lokalförsörjningsplanen utgör en strategisk handlingsplan för lokalbeståndet och lokalanvändningen och utgör grunden i kommunens lokalförsörjningsplanering. Den strategiska lokalförsörjningsplanen syftar till att skapa en balans mellan tillgång och efterfrågan av lokaler för kommunens verksamheter. Ett annat mål är att ge bättre förutsättningar för mer ändamålsenliga lokaler som samtidigt är både flexibla och kostnadseffektiva. De övergripande målen för lokalförsörjningen är att använda kommunens resurser på bästa sätt. Anpassa kommunens lokalytor per användare (utifrån nyckeltal) och därmed sänka kostnaderna utifrån verksamhetens grundläggande behov samt att minimera investeringar i lokaler och fastigheter.

Enligt den fastställda rutinen för lokalförsörjningsprocessen har kommunstyrelsen som uppgift att svara för kommunens lokalförsörjning samt ansvara för framtagande och fastställande av strategier för Söderköpings kommuns lokalförsörjning. Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna lokalplaneringen samt säkerställa att effektiva incitament, styrdokument och arbetssätt etableras. Kommunstyrelsen beslutar om utgångspunkterna för planering och kapacitetsbedömning av nya och befintliga lokaler för kommunens verksamheter. Nämnderna i Söderköpings kommun är ansvariga för att lyfta sina behov av lokaler i en årlig lokalbehovsanalys och att i samverkan med fastighetskontoret delta i arbetet med kommunens lokalförsörjningsplan. Nämnderna är vidare ansvariga för att en hög nyttjandegrad upprätthålls i nämndens lokaler.

Styrdokumentet gör gällande vikten av att alla berörda parter i kommunens lokalförsörjningsprocess känner till och följer beslutad process med dess beredningar och beslutsfunktioner. I figur 1 nedan redovisas de viktigaste resurserna/funktionerna i kommunens lokalberedningsprocess.

Figur 1. Beredning i lokalförsörjningsprocessen, hämtad ur dokumentet Lokalförsörjningsprocessen i Söderköpings kommun.

Figur 1 ovan visar på att lokalförsörjningsprocessen startar med en årlig lokalbehovsanalys hos respektive verksamhet som sedan sammanställs i en lokalbehovsplan. Nästa steg i processen är att lokalbehovsplanen antas i respektive nämnd. Av styrdokumentet framgår att det finns en upprättad mall som ska användas. När nämnderna har antagit sina lokalbehovsplaner sammanställs planerna i ett utkast till lokalförsörjningsplan för hela kommunen. Ansvaret för sammanställning av planerna är ålagd lokalstrategen. Det görs gällande att utkastet bereds vidare i lokalberedningsgrupp, kommunledningsgrupp och politisk referensgrupp för samplanering och prioritering av kommunens lokalbehov. Slutligen beslutas den strategiska lokalförsörjningsplanen av kommunstyrelsen årligen i mars månad.

Styrdokumentet och figur 1 ovan gör gällande att en förstudie kan behöva inledas som ett underlag tidigare i lokalförsörjningsprocessen. Det innebär att förstudie kan behöva göras innan lokalförsörjningsplanen beslutas av kommunstyrelsen. Av styrdokumentet framgår att lokalstrategen ansvarar för beställning av förstudier och investeringsprojekt.

Vidare tydliggör styrdokumentet behovet av en övergripande projektplanering för att säkerställa en fortlöpande samlad och aktuell bild av beslutade investeringsprojekt och hur dessa framåtskrider.

Samverkan mellan styrelsen och nämnderna

I *Strategisk plan med budget 2024–2026*⁶ betonas vikten av att olika förvaltningar och externa aktörer arbetar tillsammans för att skapa en hållbar struktur för kommunens lokaler. Investeringar och förändringar i lokalutnyttjandet behöver planeras och genomföras i nära samverkan med de berörda aktörerna. I dokumentet lokalförsörjningsprocess anges att samverkan mellan nämnder och styrelser är en central del av lokalförsörjningsprocessen. Detta samarbete redogörs närmare nedan.

Lokalberedningsgruppen

Lokalberedningsgruppen består av lokalstrategen (sammankallande), lokalsamordnarna (utses av förvaltningschefer) för de förvaltningar som utgör de största lokalnyttjarna, övriga förvaltningar och verksamheter är adjungerade vid lokalbehov, teknisk förvaltare, fastighetsekonom samt markförvaltare. Gruppens syfte är att sammanställa lokalbehov från verksamheter, beredning av lokalinvesteringar, samplanering av förstudier, underhållsplanering och uppföljning av lokalärenden. Gruppen är inte beslutsför men förbereder beslutsfrågor till kommunledningsgruppen som utgör styrgrupp för lokalberedningen.

Av intervju svar framkommer att lokalberedningsgruppen träffas några gånger på våren och två gånger på hösten i samband med att förvaltningarna ska sammanställa underlagen inför ny strategisk lokalförsörjningsplan. Gruppens arbete intensifieras när utkast till den strategiska lokalförsörjningsplanen ska tas fram. Beredningsgruppen tar, utifrån ett större kommunperspektiv, hänsyn till lediga lokaler i kommunen som kan nyttjas efter mindre lokaljusteringar innan beslut om att bygga nytt fattas.

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av dagordning/minnesanteckningar inför lokalberedningsgruppens möten i augusti och december 2024. Granskningen noterar dock att det i dokumenten står samma datum för mötet, dvs 12 december 2024. Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare har nya beredningsfunktioner tillkommit under 2024, såsom förvaltningsspecifik fastighetsavstämning och styrgrupp för fastighetsprojekt. Det innebär att lokalberedningsgruppen från 2025 inte längre träffas.

Det anges även att förvaltningsspecifika avstämningsmöten sker två gånger under våren respektive hösten i syfte att stämma av investeringsprojekt samt för att hantera felanmälningar och mindre lokalbehovsanpassningar. I dessa avstämningsmöten träffas kommunens lokalstrateg tillsammans med representanter från socialförvaltningen och

⁶ Antagen av kommunfullmäktige 2023-11-13 § 121

barn- och utbildningsförvaltningen samt det kommunala fastighetsbolaget Ramunderstaden AB.

Styrgrupp för fastighetsfrågor

Utifrån dokumentet *lokalförsörjningsprocessen* anges att kommunledningsgruppen utgör styrgrupp för kommunens lokalförsörjning och fattar beslut i principiella frågor och vägledande beslut avseende lokalfrågor. I sakavstämning anges att kommunledningsgruppen inte utgjort ett ändamålsenligt forum för att hantera fastighetsfrågor, varpå styrgrupp för fastighetsfrågor bildats. Styrgruppen består av verksamhetschef Teknik och kost (sammankallande), enhetschef strategi- och projekt, enhetschef drift- och underhåll, förvaltningschef från barn- o utbildningsförvaltningen respektive socialförvaltningen. Föredragande kan vara lokalstrateg, projektledare, lokalsamordnare från barn- och utbildningsförvaltningen respektive socialförvaltningen, samordnare fastighetsdrift/teknisk förvaltare eller fastighetscontroller som också deltar på mötet.

Adjungerade vid behov är kostchef, kanslichef (i rollen som säkerhetschef) och IT-digitaliseringschef. Gruppens möten delas tidsmässigt och hanterar barn- och utbildningsförvaltningens respektive socialförvaltningens frågor var för sig.

Gruppen utgör styrgrupp för kommunens lokalförsörjning och tanken är att gruppen ska fatta beslut i principiella frågor och vägledande beslut avseende lokalfrågor. Gruppen tar ställning till förslag och frågeställningar från lokalberedningsgruppen samt beslutar om att inleda förstudier och påbörja beslutade investeringsprojekt. Vid möten förs anteckningar.

Politisk referensgrupp

Den politiska referensgruppen består av politiker utsedda av kommunstyrelsen samt kommundirektör tillika förvaltningschef för kommunstyrelseförvaltningen. Den politiska referensgruppen har en beredande funktion för kommunstyrelsen och kan i referensgruppen göra initieringar utifrån politiken.

Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare pågår ett arbete att tillse att gruppen samlas mer rutinmässigt kring kommunens lokalförsörjningsfrågor.

Plangruppen

Plangruppens syfte är att samlas och diskutera förvaltningsöverskridande planorienterade frågor som spänner över förvaltningarnas gränser som exempelvis pågående projekt samt frågor som behöver beredas bredare. Frågor som kan anmälas till gruppen kan röra kommande markbehov efter beslutad förstudie samt frågor kring detaljplaner utifrån den beslutade strategiska lokalförsörjningsplanen. Plangruppen har inget beslutsmandat utan är till för dialog och samordning samt utgör del av beredningen för framdrift av våra beslutade investeringsprojekt. Beslut fattas i styrgruppen för samhällsbyggnadsprojekt. Gruppen träffas en gång per månad. Planarkitekt är sammankallande och gruppen består bland annat av chef samhällsbyggnadsförvaltningen, plan- och bygglovschef, trafikplanerare, mark- och exploateringsingenjör, planarkitekter, lokalstrateg, chef för socialförvaltningen och intendent för barn- och utbildningsförvaltningen.

Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare förs inga anteckningar från plangruppens träffar, däremot förs anteckningar avseende de detaljplaner som tas upp i respektive plan.

Intern samverkan inom förvaltningarna

Barn och utbildningsförvaltningen

Från barn- och utbildningsförvaltningen anges att lokalförsörjningsfrågor diskuteras kontinuerligt i en liten grupp som består av barn- och utbildningschef och intendent. Vid behov blir verksamhetens utvecklingsstrateg inkallad för att bidra med statistik. Enligt uppgift förs inga minnesanteckningar, däremot mynnar dialogen ut i den lokalbehovsplan som beslutas i nämnden varje år.

Socialförvaltningen

Från socialförvaltningen anges att lokal- och fastighetsfrågor diskuteras i chefsgrupper inom olika verksamhetsområden, såsom äldreomsorg, LSS och IFO. Lokal- och fastighetsfrågor av större dignitet diskuteras även i förvaltningens ledningsgrupp. Enligt uppgift förs minnesanteckningar vid dessa möten. Enligt uppgift deltar även en representant från socialförvaltningen i samband med möten hålls med kommunens fastighetsdrift.

Information vid intervjuer på förvaltningsnivå

De intervjuade upplever att ansvarsfördelningen och samverkan kring lokalförsörjningen i huvudsak är tydlig. Det finns tydligt uttalade roller och ansvarsområden. Samverkan sker i olika grupper vilket har bidragit till ökad delaktighet och beredningsgruppens arbete beskrivs vara lyckosamt. Ekonomin anges behöva integreras ytterligare i lokalförsörjningsprocessen för att skapa en bra grund för prioriteringar. Enligt uppgift handlar det främst om att förbättra den systematiska underhållsplaneringen av fastigheterna och att tillse att kommande investeringsbehov utgör underlag i kommunens budgetprocess inför beräkning av drift- och kapitaltjänstkostnader

Utifrån intervju med verksamhetsföreträdare anges att ansvaret för anskaffning, förändringar och avveckling av lokaler ligger på kommunstyrelsen. Det är respektive nämnds ansvar att upprätta en lokalbehovsplan.

Av intervjusvar på kommunstyrelseförvaltningsnivå framkommer ett behov av att lokalförsörjningsprocessen och investeringsprocessen sammanfogas bättre med varandra. Lokalförsörjningsprocessen omfattar processen från kartläggning av behov till initiering av investeringsprojekt. Däremot saknas dokumenterad beskrivning hur upphandlingsförfarandet, genomförandet och överlämning i ett projekt ska ske. Från socialförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen anges att det utöver den samverkan som sker i de fastlagda grupperna i lokalförsörjningsprocessen även finns styrgrupper för olika fastighetsprojekt i genomförandeprocessen av ett investeringsprojekt. Ett exempel som omnämns är styrgrupp för gruppbostad och äldreboende som är under projekteringsstadiet.

Det pågår för närvarande en översyn av den dokumenterade lokalförsörjningsprocessen i syfte att utveckla och effektivisera processen. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av en presentation som redogör för revideringsbehovet. Revideringsbehovet innefattar även ett antal utvecklingsområden. Några utvecklingsområden som omnämns i presentationen gällande kommunens lokalförsörjningsprocess är bättre övergripande

samordning, strukturerad underhållsplanering, förståelse för ekonomin i organisationen och bristande verksamhetsanalyser. Enligt uppgift förväntas den reviderade processen att antas av kommunstyrelsen i september 2025. Behov av att effektivisera lokalförsörjningsprocessen framkommer även vid intervju med verksamhetsföreträdare för socialförvaltningen. Det anges att mycket tid kan läggas i projekteringen av ett fastighetsprojekt men att det sedan fattas nya beslut som innebär att projektet inte genomförs. De intervjuade framhåller vikten av att en avsatt budget finns innan projekteringen startar.

Vid intervju med verksamhetsföreträdare för barn- och utbildningsförvaltningen beskrivs exempel på när lokalförsörjningsprocessen fungerar väl men även exempel när den fungerar mindre väl. Även om lokalbehovsplanen är väl utformad, finns det brister i genomförandet och efterlevnaden av planen. Det anges att det förekommer att ärenden som lyfts fram i lokalbehovsplanen fastnar i beslutsprocessen. Detta innebär att projekt fördröjs, vilket i sin tur medför att nödvändiga anpassningar behöver genomföras under korta tidsperioder. De intervjuade beskriver även att det finns en utmaning gällande kontroll över inkomna ärenden från verksamheten avseende drift av lokaler. Ärenden inkommer till drift- och underhållsenheten inom kommunstyrelsens verksamhet som ansvarar för hantering av ärendena, vilket medför att barn- och utbildningsförvaltningen inte har överblick kring verksamhetens behov och anpassningar.

Bedömning

Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?

Kommunstyrelsen Ja

Socialnämnden Ja

Barn- och utbildningsnämnden Ja

Vi bedömer att det i huvudsak finns en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler.

Bedömningen för kommunstyrelsen baseras på att det finns ett uttalat ansvar för fastighets- och lokalfrågor i kommunen. Detta ansvar åligger kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för kommunens strategiska lokalförsörjning. Styrelsen ansvarar för att leda och samordna lokalplaneringen och ska även samråda med andra verksamheter gällande planering och beslut i fastighets- och lokalfrågor.

Bedömningen för barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden baseras på att det finns ett uttalat ansvar för att upprätta en lokalbehovsplan. I barn- och utbildningsnämndens respektive socialnämndens reglementen finns inga särskilda bestämmelser gällande nämndernas ansvar för lokalfrågor. Däremot finns nämndernas ansvar för framtagande av årliga lokalbehovsanalyser angivet i kommunens rutin för lokalförsörjningsprocessen.

Kommunens lokalförsörjningsprocess med definierade beredningsfunktioner och klargjorda roller och ansvar bedömer vi säkerställa en strukturerad hantering av lokalbehov och beslut om lokalanvändning.

I intervjuerna bekräftas bilden av att det i huvudsak finns en tydlighet i ansvarsfördelningen. I granskningen har framkommit att det förekommer fördröjningar i beslutsprocessen gällande lokaler, vilket i sin tur medför att andra beslut och anpassningar behöver fattas för att hantera lokalsituationen. Det pågår dock en översyn av lokalförsörjningsprocessen för att utveckla och effektivisera processen, bland annat kring ekonomi, strukturerad underhållsplanering och verksamhetsanalyser. Den pågående översynen ser vi som positivt och förhoppningsvis kan det bidra till en effektivare beslutsprocess.

Har berörda nämnder och styrelse en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?

Kommunstyrelsen Ja

Socialnämnden Ja

Barn- och utbildningsnämnden Ja

Vi bedömer att berörda nämnder och kommunstyrelsen har en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler.

Bedömningen för kommunstyrelsen samt för barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden baseras på att samverkan mellan nämnder och styrelse är en central del av lokalförsörjningsprocessen. Samverkan mellan nämnderna sker i olika beredningsfunktioner både på tjänstemannanivå och på politisk nivå men även vid olika förvaltningsspecifika avstämningsmöten. I granskningen framkommer behov av att sammanfoga lokalförsörjningsprocessen och investeringsprocessen. Den pågående översynen av lokalförsörjningsprocessen, som även inkluderar utveckling av den övergripande samordningen, bedömer vi kunna bidra till ökad samordning kring de olika processerna.

Effektiv planering av lokalförsörjning

Revisionsfråga 3: Har berörda nämnder och styrelse en effektiv planering av lokalförsörjning?

Iakttagelser

Riktlinjer för ekonomistyrning – investeringsredovisning

I *Riktlinjer för ekonomistyrning – investeringsredovisning*⁷ beskrivs kommunens investeringsprocess samt beslutsordning. Beslutsordningen innebär följande beslutsrätt för investeringar:

- Kommunfullmäktige fastställer investeringsram.
- Nämnden fattar beslut om nämndens investeringar. Nämnden bestämmer själv hur detaljerad man är.
- För varje investering i uppdragsplanen ska nämnden ange om det är verkställighet för igångsättning eller om ytterligare nämndbeslut krävs.

⁷ Daterad 2016-05-13

I figur 2 nedan beskrivs kommunens investeringsprocess.

Figur 2. Kommunens investeringsprocess, hämtad ur dokumentet Riktlinjer för ekonomistyrning - investeringsredovisning.

I behovsfasen ska den förändring som behövs klargöras. Orsakerna till behovet ska beskrivas samt identifiera och specificera behoven och problemen. Resultatet av behovsanalysen är en rapport inför budgetberedningen som beskriver behov, mål, tidplan, budget och organisation för nästa steg, dvs utredningsfasen.

Utredningsfasen omfattar en förstudie eller utredning som resulterar i en förkalkyl. I förstudien ska olika handlingsalternativ för att lösa det som har beskrivits i behovsanalysen presenteras. Utifrån förkalkylen beslutas om investeringsprojektet ska gå vidare till nästa fas eller avslutas.

Granskningen noterar att det inte framgår vilket politiskt organ som beslutat om riktlinjerna. Vidare noterar vi att riktlinjerna är upprättade innan lagen om kommunal bokföring och redovisning trädde i kraft 1 januari 2018, vilket även innebär att riktlinjerna hänvisar till numera ej gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Barn- och utbildningsnämndens behovsplanering

Barn- och utbildningsnämnden – Lokalbehovsplan 2025

Nämnden fattade 2024-12-19 § 79 beslut om *Lokalbehovsplan 2025*. I

lokalbehovsplanen redovisas Barn- och utbildningsnämndens lokalbehov avseende barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter i befintliga lokaler samt nuläget gällande lokalernas ändamålsenlighet och nyttjande. Planen omfattar även lokalbehov och investeringsscenario för perioden 2025-2034. Ingen prognos lämnas över antalet barn inom förskolan och skolans verksamhet på 5-10 års sikt. Det framgår därmed inte av lokalbehovsplanen om det beräknas finnas en överkapacitet av förskoleplatser och grundskoleplatser och hur denna över tid förändras. Det saknas ett tydligt måltal avseende nyttjandegrad i lokalbehovsplanen rörande antalet elever/barn i förhållande till antalet platser. Planen identifierar även lokalbehov som för nämnden är viktigt att prioritera, dessa avser:

- F-6 skola i tätorten, renovering alternativt nyproduktion.
- Lokaler för Anpassad 7-9, flytt till ändamålsenliga lokaler.
- Mogata F-6 skola, renovering och eventuell tillbyggnad.
- Ramunderskolan avseende säkerhet, gemensamma ytor och reception.
- Kulturskolan, flytt från förhyrda evakueringslokaler.
- Utökade platser inom förskolan i området V Husby/Snöveltorp.
- Andra lokalbehov som på sikt måste lösas är Östra Ryds F-6 skola och funktionella omklädningsrum i idrottshallen Vikingen.

Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare från barn- och utbildningsförvaltningen finns inte möjlighet att få till säkra långsiktiga prognoser avseende samlad statistik

omfattande kapacitet inom förskola och grundskola jämfört med barnantalet. Denna typ av statistik anges inte vara användbar då det skiljer sig mycket mellan olika kommundelar och efterfrågan/behovet av platser anges vara låg i vissa kommundelar. För att möta denna utmaning anges att verksamheten anpassar personalbemanning utifrån behovet i de olika kommundelarna.

Åtgärder

Barn- och utbildningsnämnden fattade 2024-02-29 § 12 i ärendet effektivt lokalutnyttjande inom förskolans verksamhetsområde beslut om att:

- lägga ned Engels förskola tidigare än planerat. Nedstängning blir till sommaren 2024 utifrån perspektiven ekonomi, organisering och barnantal med omsorgsbehov. Sista verksamhetsdag på förskolan Engeln blir fredag 28 juni 2024.
- lägga ned Alboga Västra förskola. Nedstängning blir till sommaren 2024 utifrån perspektiven ekonomi, organisering och barnantal med omsorgsbehov. Sista verksamhetsdag på Alboga Västra förskola blir fredag 28 juni 2024.

Barn- och utbildningsnämnden fattade 2024-12-19 § 78 i ärendet effektivt lokalutnyttjande inom förskolans verksamhetsområde beslut om att:

- lägga ned Högby förskola hösten 2025 utifrån perspektiven ekonomi, organisering och barnantal med omsorgsbehov. Sista verksamhetsdag på Högby förskola blir fredag 4 juli 2025.
- lägga ned Björklunda förskola hösten 2025 utifrån att en ny förskola i Mogata står klar hösten 2025. Sista verksamhetsdag på Björklunda förskola blir fredag 4 juli 2025.

Beslutet grundade sig på att barnunderlaget i åldern 0–5 år i Söderköpings kommun minskar fram till 2027.

Socialnämndens behovsplanering

Äldreomsorgsstrategi

Socialnämnden har beslutat om en *Strategi för äldreomsorgens lokalbehov 2024-2033*⁸. Strategin utgör en strategisk plan för en hållbar äldreomsorg och av strategin framgår att kommunen i dagsläget har 129 platser fördelade på Aspgården, Birkagården och Storängen. Ingen av dessa enheters lokaler anges uppfylla dagens krav och byggnaderna är över 50 år gamla. Ett nytt särskilt boende med 66 platser planeras för ett driftsättande årsskifte 2027/2028. Av strategidokumentet går att utläsa att en planering behövs för att hantera ett underskott av platser 2024 – 2027, samt fortsatt planering för de ökade behov som kommer.

Strategidokumentet redogör för äldreomsorgens behov av lokaler framåt för åren 2024-2034, motsvarande den prognos som återfinns i lokalbehovsplanen. Strategin redogör vidare för det lokalbehov som finns i väntan på det nya äldreboendet Älgen 1. Den redogör även för framtida möjliga sätt att nytta nuvarande lokaler som bland annat omfattar påbyggnad och utbyggnad av befintliga lokaler, avyttring av ett boende eller att gå ur befintliga avtal med privat fastighetsägare.

⁸ Beslutad av socialnämnden 224-09-30 §91

Socialnämnden – Lokalbehovsplan 2024

Nämnden fattade 2024-09-30 § 94 beslut om *Lokalbehovsplan Socialförvaltningen* och skickade behovsanmälan till kommunstyrelsen. Socialnämndens lokalbehovsplan tar sin utgångspunkt i behovet av anpassade och tillräckliga lokaler för att möta en växande och förändrad vård- och omsorgsverksamhet. Behovet gäller särskilt äldreomsorgen och LSS-verksamheten, där efterfrågan är särskilt påtaglig. Lokaler för hemtjänst och hemsjukvård är också prioriterade, särskilt för att möjliggöra effektiv logistik och arbetsmiljö. Planen lyfter fram behovet av fler boendeplatser i kommunen. Detta tydliggörs i den prognos som redovisas över antalet platser inom särskilda boende för perioden 2024-2034 som återfinns i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Prognos SÄBO-platser 2024-2034, hämtad ur dokumentet Lokalbehovsplan Socialförvaltningen.

SÄBO platser	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Birkagården	39	39	39	39	-	-	-	-	-	-	-
Aspgården	22	22	22	22	22	-	-	-	-	-	-
Dalgården	32	32	32	32	32	32	32	-	-	-	-
Gläntan	18	18	18	18	18	-	-	-	-	-	-
Tallgården	18	18	18	18	18	-	-	-	-	-	-
Älgen	-	-	-	-	66	66	66	66	66	66	66
Nya Birkagården	-	-	-	-	-	61	61	61	61	61	61
Ny enhet Alboga	-	-	-	-	-	-	-	66	66	66	66
Totalt antal platser	129	129	129	129	156	159	159	193	193	193	193
Prognos - behov SÄBO	136	143	148	151	154	158	162	168	170	172	176
Differens	-7	-14	-19	-22	2	1	-3	25	23	21	17

Utifrån redovisningen i tabell 1 framgår att det råder ett visst underskott mellan behov och antalet platser t.o.m. år 2027. Från och med år 2032 beräknas ett överskott på platser när nya boenden byggts (Nya Birkagården, Alboga och Älgen). Behovet av platser beräknas öka med ca 23 % mellan åren 2025 och 2034.

I lokalbehovsplanen redovisas även prognos för behov av nya bostäder enligt LSS enligt tabell 2 nedan.

Tabell 2. Prognos för behov av nya bostäder enligt LSS, hämtad ur dokumentet Lokalbehovsplan Socialförvaltningen.

Typ av boende	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gruppboende	1	2	1	2	1	2	1
Serviceboende	2	2	2	2	2	2	1
Totalt antal platser	3	4	3	4	3	4	2

Av intervjuerna framgår att byggnation av gruppboende kopplat till Tyketorp pågår, men att behov finns för ytterligare en gruppboende i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan. Enligt uppgift är möjligheten att förutse behovens omfattning inom LSS svårare, varvid någon statistik gällande behov av platser och antalet tillgängliga platser inte finns framtagna.

Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare från socialförvaltningen fattar socialnämnden beslut om lokalbehovsplan en gång per år under hösten, vilket motsvarar angiven

tidplan i den kommunövergripande rutinen för lokalförsörjningsprocessen. Lokalbehovsplanen som redogjorts för ovan avser senast beslutade lokalbehovsplanen i september 2024. Beslut om reviderad lokalbehovsplan kommer att ske hösten 2025.

Ej verkställda beslut

I granskningen har vi tagit del av *Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL samt LSS* för kvartal 4 2024 som skett till nämnden 2025-02-25 §25. I rapporteringen framgår det att det inom *Särskilda boenden* finns två beslut som ej verkställts inom tre månader. En av brukarna har erbjudits plats från 2025-02-01 och för den andra återtogs ansökan 2025-01-29. Inom LSS verksamheten finns det fyra icke verkställda beslut gällande *Bostad med särskild service*. Ett beslut har avslutats på egen begäran, för ett beslut har extern placering verkställt enligt SOL, ett beslut pågår vidare utredning om boendeform och för ett beslut har boende erbjudits.

Strategisk lokalförsörjningsplan för Söderköpings kommun 2024-2034

Den strategiska lokalförsörjningsplanen antogs av kommunstyrelsen 2024-09-09 §1 46. Enligt dokumentet framgår att det totala lokalbyggnadsbeståndet omfattar ca 89 500 kvm varav ca 16 700 kvm är inhyrda verksamhetslokaler, fördelat på Ramunderstaden AB om ca 8 000 kvm samt privata fastighetsägare om cirka 8 700 kvm. Tomställda lokaler med investeringsbehov för att kunna tas i drift uppgår till ca 3 000 kvm och innefattar Broby skola samt Herrgården med flyglar. Övriga tomställda lokaler som inte är lämpliga för kommunal verksamhet, som ska försälgas eller rivas uppgår till ca 7 000 kvm. Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare för kommunstyrelseförvaltningen pågår ett åtgärdsarbete för att hantera de tomställda lokalerna. Kommunstyrelsen har 2025-04-14 §76 fattat beslut om att avsätta medel för att iordningställa Broby skola för LSS daglig verksamhet. Det anges även pågå försäljningsuppdrag av tomställda lokaler bland annat avseende Broby förskola och Mogata förskola. Därtill finns även planer på att ansöka om rivningslov för vissa fastigheter. Några rivningsbeslut anges ännu ej vara tagna, utan det beror på om det finns ekonomiska förutsättningar att belasta verksamheten med kostnader hänförliga till en rivning.

Enligt den strategiska lokalförsörjningsplanen är syftet med en god lokalförsörjning att:

- Söderköpings kommun skall ha en helhetssyn, långsiktighet och överblick på sina lokaler och sin lokalförsörjning samt en gemensam planering och samordning i lokalförsörjningsfrågor.
- Den kommunala verksamheten ska äga och hyra väl anpassade lokaler som möter verksamheternas behov och bidrar till resurseffektivitet och en god ekonomisk hushållning.

Det övergripande målet för lokalförsörjningen skall vara att:

- Använda kommunens resurser på bästa sätt.
- Tillhandahålla ändamålsenliga lokaler utifrån verksamheternas mål.
- Anpassa kommunens lokalytor per användare (utifrån nyckeltal).
- Minimera ombyggnationer i lokaler och fastigheter.

Av den strategiska planen framgår att de investeringsprojekt som kommunen driftsätter ska utvärderas utifrån erfarenhetsåtervinning, upprättade kalkyler, ändamålsenlighet

och ekonomi i stort. Granskningen noterar att det inte framgår några ytterligare beskrivningar hur dessa utvärderingar ska dokumenteras, vem som ansvarar för utvärderingarna och hur utvärderingarna ska återrapporeras till styrelse och nämnder.

Enligt intervju från verksamhetsföreträdare för kommunstyrelseförvaltningen beskrivs att målbilden om att använda kommunens resurser på bästa sätt följs upp i form av lokaleffektiviseringar som redovisas i den årliga lokalförsörjningsplanen. Målbilden om att anpassa kommunens lokalytor per användare anges utgöra särskilt fokus under åren 2025 och 2026.

Lokalförsörjningsarbetet omfattar samordning mellan flera nämnder och styrelser. Planeringen är också starkt kopplad till kommunens strategiska mål för hållbarhet, resurshushållning och energieffektivisering. Planeringen bygger på behov och mål som kommunens förvaltningar/nämnder uttrycker i sina årliga lokalbehovsanalyser och fördjupade analyser av demografi och byggnation. Lokalförsörjningsplanen har upprättats för kommunen som en helhet men med behovsbeskrivningar förvaltningsvis. I planen beskrivs nuvarande och framtida lokalbehov och analyser av lokalbeståndet. Lokalförsörjningen planeras utifrån olika tidsperspektiv:

1. **Nutidsperspektiv** (1–4 år): Här anges tillkommande eller avgående lokalbehov för att säkerställa en lokalförsörjning i balans. Det är också främst i detta tidsperspektiv som uppdrag om ny-, till- och ombyggnation beställs och påbörjas. Faktiska kapacitetsbehov bedöms utifrån aktuella befolkningsprognoser, kommunal servicegrad eller förändrade uppdrag.
2. **Närtidsperspektiv** (5–8 år): Det är främst i detta tidsperspektiv som detaljplaner påbörjas och antas. Planering i närtidsperspektiv handlar därför primärt om att säkerställa att nödvändiga ytor för kommunal service planläggs och görs tillgängliga för byggnation. Det handlar både om antagande av nya detaljplaner och ändring av gällande detaljplaner i syfte att möjliggöra utveckling av befintliga byggnader.
3. **Framtidsperspektiv** (9 år och framåt): I detta tidsperspektiv är det främst tillgången på lämplig mark för kommunal service som behöver säkerställas för att marken sedan ska finnas tillgänglig att planlägga i närtidsperspektivet.

I dokumentet finns ett avsnitt gällande lokalernas ändamålsenlighet och nyttjande. Av redovisningen framgår att 40 % av verksamhetslokalerna bedöms ha en god ändamålsenlighet. Närmare 30 % av fastigheterna och verksamhetslokalerna bedöms ha brister som behöver åtgärdas för att möta ändamålsenligheten för verksamheten. Drygt 30 % av verksamhetslokalerna bedöms ha större väsentliga brister som påverkar verksamheternas måluppfyllelse eller inte uppfyller lag- och myndighetskrav. I redovisningen framgår att verksamheten upplever en förbättring jämfört med tidigare genomförd enkät från år 2022.

Hyresmodell

Kommunstyrelsen har under 2024 beslutat om reviderade *Principer för internhyra*⁹. Dokumentet tydliggör principer för hyressättning av lokaler för kommunal verksamhet. I internhyressystemet ingår förskolor, skolor, omsorgsfastigheter, kultur- och fritidsfastigheter samt kontorsfastigheter. Inhyrning av externa lokaler ska bara ske i

⁹ Antagen av kommunstyrelsen 2024-12-09 § 217

undantagsfall och under begränsad tid och i vissa fall kan det vara nödvändigt att av olika skäl hyra in paviljonger. Det görs gällande att Söderköpings kommun tillämpar en internhyresmodell med självkostnadshyra. Budgetmässigt innebär det att fastighetskostnaderna täcks av hyresintäkten. I hyran ingår bland annat media, tillsyn, felavhjälpande insatser, lokalvård och kapitalkostnader. Dokumentet inkluderar en gränsdragningslista upprättat som reglerar vem som ansvarar för olika åtgärder samt principer vid samnyttjade lokalytor, idrottshallar, fritidsgårdar mm. Hyrestiden är 2 år i kommunens internhyresavtal. Uppsägningstiden av lokaler ska normalt ske minst nio månader före avtalstidens utgång, i annat fall förlängs avtalet i egna lokaler med 2 år i taget.

Av principer för internhyra framgår att budgetramen normalt ska minskas om en nämnd väljer att minska sin lokalyta i syfte att reducera lokalkostnaden eller avveckla verksamhet av besparingsskäl. Detta ska ytterst bedömas utifrån koncernnyttan med lokalavvecklingen men samtidigt tillse att verksamheterna har ekonomiska incitament för att effektivisera sina lokalytor. Enligt intervju med verksamhetsföreträdare för kommunstyrelseförvaltningen framgår att diskussion kring ekonomiska incitament pågår men att arbetet inte är färdigställt. Vidare anges att det i och med reviderade principer för internhyra har skett en förändring i modellen från år 2025, där varje nämnd får en tilldelad budget för pålagd hyra utifrån modellen. Det innebär i sin tur att budgeten minskas om nämnden kliver ur sina lokaler.

Vid intervju med verksamhetsföreträdare för socialförvaltningen framkommer även att det föreligger oklarhet gällande hur internhyran som införts 2025 kommer att slå på verksamheten. Varje nämnd erhåller budgetkompensation för sina lokaler men det anges finnas en osäkerhet kopplat till gränsdragningen mellan socialförvaltningen och fastighetsförvaltningen gällande ansvar för kostnader avseende felavhjälpande åtgärder på lokaler. Verksamheten beskriver att det finns en underhållsskuld, vilket riskerar kostnader för felavhjälpande åtgärder. Vid intervjun uttrycks en oro kring hantering av akuta lokalbehov där nämnden erhåller viten om verksamheten inte kan verkställa beslut.

Fastighetsunderhåll

Vid intervju med verksamhetsföreträdare anges att kommunen har en stor underhållsskuld på sina fastigheter. Arbeta med framtagande av statusbesiktningar samt underhållsplaner har påbörjats men anges inte vara färdigställt. Det arbete som hittills har genomförts anges ha omfattat statusbesiktning av enbart förskolor. Enligt uppgifter pågår för närvarande besiktning av skolor.

Enligt de intervjuade vid barn- och utbildningsförvaltningen anges att flertal av lokaler har en upparbetad underhållsskuld och ett antal lokaler anges vara undermåliga. I nämndens lokalbehovsplan finns det beskrivning av ändamålsenligheten för respektive lokal i syfte att tydliggöra detta. Det föreligger behov av att göra avvägningar mellan att förbättra gamla skollokaler eller att bygg nytt.

I samband med intervjun med verksamhetsföreträdare för barn- och utbildningsförvaltningen lyfts att rektorer vid en skola har returnerat sitt arbetsmiljöansvar till barn- och utbildningschefen. Barn- och utbildningschefen har i sin tur returnerat det vidare till kommundirektör.

Funktionsprogram

Det framgår av intervjuer att det pågår ett utvecklingsarbete med att ta fram ett funktionsprogram för Söderköpings kommun i syfte att få till en enhetlighet för verksamheternas lokalutformning för nybyggnation. Vid intervju med verksamhetsföreträdare från socialförvaltningen framkommer att det finns lokalfunktionsprogram för LSS och äldreomsorg. Dokumenten syftar till att underlätta arbete med ny- och ombyggnation i projekterings- och produktionsskede. Dessa avser nedan dokument:

- *Riktlinjer för nybyggnation av särskilt boende enligt socialtjänstlagen (SoL), inklusive prioriteringslista¹⁰*
- *Riktlinjer för utformning avseende byggnationer enligt LSS lag (1993:387) om Stöd och service till vissa funktionshindrade¹¹*

Det saknas funktionsprogram inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden.

Information vid intervjuer på förvaltningsnivå

Vid intervjuer anges att kommunen äger merparten av de fastigheter som det bedrivs utbildningsverksamhet. Inom socialförvaltningens verksamhetsområden äger kommunen inga egna äldreboenden. De befintliga ägs antingen av det kommunala fastighetsbolaget Ramunderstaden eller av privat fastighetsägare. De flesta LSS-boende ägs av Ramunderstaden.

Utifrån minskade elevkullar beskrivs det vid intervju med verksamhetsföreträdare för barn- och utbildningsförvaltningen att ansvaret för att minska antalet platser åligger nämnden. Enligt de intervjuade får nämnden utifrån minskade elevkullar även en minskad volymtilldelning och behöver därav fatta beslut om minskning av platser. Vid intervjun anges att det tagits flera beslut om att stänga ner förskolor och förvaltningen har haft dialog med driftenheten kring vilka förskolor som ska läggas ner. Många av de förskolor som har lagts ner anges vara belägna i tätorten. Syftet med dessa åtgärder har varit att minska antalet små förskolor, istället har en ny förskola byggts där två små förskolor har slagits samman. Nyckeltal presenterade av (SKR, Kolada) kopplat till kvalitet och effektivitet i förskolan visar på en positiv utveckling över tid. Kostnaderna för inskrivet barn i förskolan är bland de 25 % lägst i riket.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-11-11 § 202 att ge kommundirektören i uppdrag att göra en förstudie avseende möjligheterna till en permanent tvåparallellig F-6-skola. Uppdraget handlar om att göra en förstudie där man tittar på följande alternativ:

- samlokalisering med nuvarande skolor
- skolbyggnad på helt annan plats
- fortsätta bedriva skolverksamhet i befintliga byggnader på Bergaområdet

Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-14 §75 att ge kommundirektören i uppdrag att genomföra en förstudie för uppförandet av en ny 2-parallellig F-6 skola med möjlighet att bygga ut till 3-parallellig på Alboga med driftsättning hösten 2030. Kommunstyrelsen

¹⁰ Antagen av socialnämnden 2024-09-02 § 78

¹¹ Antagen av socialnämnden 2022-11-08 § 101

beslutade vidare att ge kommundirektören i uppdrag att upphandla modullösningar för Bergaskolan som ersätter kök och matsal samt ger fler klassrum till augusti 2025. I sakavstämningen framgår att modullösningen hanterar det akuta arbetsmiljöärendet på kort sikt.

Något beslut om nybyggnation av Alboga har inte skett och något beslut om nedläggning av någon annan skola har inte skett. Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-14 §74 i ärendet *Slutrapport referensgrupp för skollokaler* bl.a. att beakta inriktning som framgår av rapporten i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.

Från barn- och utbildningsförvaltningen anges vikten av flexibilitet för att kunna förändra verksamheten snabbt vid förändringar inom vuxenutbildning och gymnasieutbildning. I nämndens lokalbehovsplan redovisas lokalbehov utifrån olika geografiska områden men enligt uppgift av de intervjuade presenteras statistik på elevvolymerna muntligt för nämnden. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av statistik omfattande befolkning hösten 2023, prognos per åldersgrupp för åren 2023-2032 samt volymer inom förskola och grundskola inför budget 2024. Volymer inom förskola och grundskola omfattar både statistik på total nivå och per område/enhet.

Vid intervju med verksamhetsföreträdare för socialförvaltningen lyfts flera aspekter och utmaningar gällande planeringen av äldreboenden i kommunen. Det anges finnas en brist på platser i särskilda boenden, vilket medför att fler individer blir kvar på korttidsboenden.

En äldrestrategi har tagits fram och beslutats av nämnden, vilket har beskrivits tidigare i rapporten. De intervjuade påtalar dock att det saknas beslut om vilka äldreboenden som ska fasas ut eller behållas med undantag av beslut om äldreboendet Älgen. Den prognos som lämnas i äldrestrategin och nämndens lokalbehovsplan förutsätter att beslut fattas. Vidare påtalas att nämndens lokalbehov påverkas av hyreskontrakt med privat fastighetsägare som löper ut om några år samt att planer för ombyggnationer påverkar tillgängligheten till platser under tiden för ombyggnation. Av den i lokalbehovsplanen lämnade prognosen för 2024-2034 framgår att det från år 2028 finns en balans mellan behov av SÄBO-platser och antalet tillgängliga platser. Enligt de intervjuade förutsätter detta att de angivna boendena i prognosen är på plats.

Bedömning

Har berörda nämnder och styrelse en effektiv planering av lokalförsörjning?

Kommunstyrelsen Delvis

Barn- och utbildningsnämnden Delvis

Socialnämnden Ja

Vi bedömer att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden har en delvis effektiv planering av lokalförsörjningen.

Kommunstyrelsen

Vår bedömning av kommunstyrelsen baseras på nedan beskrivna faktorer.

Kommunens lokalförsörjningsprocess utgår från nämndernas framtagna lokalbehovsplaner som sträcker sig över en längre period. Utifrån dessa upprättas den kommunövergripande strategiska lokalförsörjningsplanen som beslutas av kommunstyrelsen. Underlaget bedöms skapa grundläggande struktur för att planera och samordna lokalbehov över olika tidsperspektiv.

Vi bedömer att det i processen finns områden där effektiviteten i planeringen och genomförande kan förbättras. Av den strategiska lokalförsörjningsplanen framgår att kommunens totala lokalbyggnadsbestånd uppgår till ca 89 500 kvm varav ca 16 700 kvm är inhyrda verksamhetslokaler. Av det totala lokalbyggnadsbeståndet utgörs ca 11 % av tomställda lokaler med investeringsbehov eller tomställda lokaler som inte är lämpliga för kommunal verksamhet. Vi noterar att kommunens strategiska lokalförsörjningsplan saknar strategi eller beskrivning hur dessa lokaler ska hanteras. Granskningen visar däremot att kommunstyrelsen har fattat beslut om ändrad användning avseende en av kommunens angivna tomställda lokaler. Sammantaget bedömer vi att kommunstyrelsen behöver fortsätta sitt effektiviseringsarbete gällande lokaler utifrån det övergripande målet om att använda kommunens resurser på bästa sätt och att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler.

Den strategiska lokalförsörjningsplanen redogör samtidigt för att närmare 30 % av fastigheterna och verksamhetslokalerna bedöms ha brister som behöver åtgärdas för att möta ändamålsenligheten för verksamheten. Arbete med framtagande av statusbesiktningar samt underhållsplaner pågår men anges ej vara färdigställt. Det föreligger även försäljningsuppdrag och diskussion gällande rivning av vissa fastigheter, vilket vi ser som positivt.

Granskningen visar vidare att det föreligger oklarheter i kommunens principer för internhyra och gränsdragning mellan fastighetsförvaltning och övriga förvaltningar för kostnader avseende felavhjälpande åtgärder på lokaler.

Den strategiska lokalförsörjningsplanen omfattar inte närmare bestämmelser rörande utvärderingar av investeringsprojekt utifrån erfarenhetsåtervinning, upprättade kalkyler, ändamålsenlighet och ekonomi i stort. Avsaknad av bestämmelser gällande hur utvärderingar ska dokumenteras, vem som ansvarar för utvärderingarna och hur utvärderingarna ska återrapporeras till styrelse och nämnder bedömer vi medföra risk att planering av lokalbehoven inte alltid sker utifrån aktuella och tillförlitliga underlag.

Dessa samtagna faktorer riskerar medföra att planering av verksamheternas lokalbehov inte alltid sker utifrån aktuella och tillförlitliga underlag. Vi bedömer att påtalade brister och risker behöver hanteras av kommunstyrelsen utifrån styrelsens övergripande ansvar för kommunens strategiska lokalförsörjning.

Barn- och utbildningsnämnden

Vår bedömning av barn- och utbildningsnämnden baseras på nedan beskrivna faktorer.

Vi bedömer att det i processen finns områden där effektiviteten i planeringen och genomförande kan förbättras. Vi konstaterar att lokalbehovsplanen inte innehåller någon prognos över antalet barn inom förskolan och skolans verksamhet på 5-10 års sikt för respektive förskola och skola. Lokalbehovsplanen saknar även tydligt måltal avseende

nyttjandegrad. Detta är en avvikelse mot fastställd rutin för lokalförsörjningsprocessen som anger att nämnden ansvarar för att en hög nyttjandegrad upprätthålls i nämndens lokaler. Nämnden fattade i slutet av 2024 beslut om åtgärder inom förskolans verksamhetsområde kopplat till minskade barngrupper. Nämnden har inte fattat några strategiska beslut att anpassa lokalbeståndet inom skolan.

Granskningen visar på att det finns skollokaler som anges vara undermåliga. Vi bedömer denna situation påverka nämndens möjligheter till en effektiv planering av verksamhetens lokalförsörjning.

Det saknas funktionsprogram inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden.

Socialnämnden

Vår bedömning av socialnämnden baseras på nedan beskrivna faktorer.

Nämndens lokalförsörjningsprocess är strukturerad där nämnden årligen upprättar en lokalbehovsanalys och fastställer en lokalbehovsplan, där den senaste lokalbehovsplanen innehåller en prognos tom 2034 gällande särskilda boenden.

Det finns ett tydligt och växande behov av vård- och omsorgsverksamhet inom äldreomsorg och LSS-verksamheten. Behovet är särskilt stort i väntan på driftsättande av nytt särskilt boende vid årsskiftet 2027/2028 och det föreligger en oro kring hantering av akuta lokalbehov. Därtill finns en ökning inom åldersgruppen 80 år och äldre med 55 % fram till år 2033. I granskningen har även framkommit att möjligheten att förutse behovens omfattning inom LSS är svårare. Dessa faktorer bedömer vi påverka möjligheten till en effektiv planering av lokalförsörjning. Utan åtgärder inom socialnämnden leder detta till kapacitetsbrister både på kort och på lång sikt.

I granskningen har det framkommit att det även föreligger en underhållsskuld inom socialförvaltningens verksamhetsfastigheter vilket riskerar medföra kostnader för felavhjälpande åtgärder. Ansvar för kostnader avseende felavhjälpande åtgärder på lokaler behöver tydliggöras inom kommunen som helhet.

Sammanfattningsvis är det tydligt att nämnden står inför betydande utmaningar i att balansera behov och utbud av äldreboendeplatser, vilket kräver klart definierade beslut och strategisk planering för att säkerställa en effektiv lokalförsörjningsprocess framöver.

Planering av lokalbehov

Revisionsfråga 4: Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?

Iakttagelser

Befolkningsutveckling och demografiska faktorer

Av rutindokumentet *Lokalförsörjningsprocessen i Söderköpings kommun* framgår att verksamheternas långsiktiga lokalbehov har sin utgångspunkt i befolkningsprognos och demografiska förändringar. Som beskrivits under revisionsfråga 1 och 2, sammanställs nämndernas årliga framtagna lokalbehovsplaner till en lokalförsörjningsplan för hela kommunen.

I dokumentet *Strategisk lokalförsörjningsplan för Söderköpings kommun för 2024–2034* framgår att den prognostiserade befolkningsutvecklingen är ett viktigt underlag för kommunens lokalbehovsplanering på kort och lång sikt. Befolkningens storlek och ålder påverkar kommunens investeringsbehov av verksamhetslokaler. Över tid visar befolkningsunderlagen minskningar och ökningar i de olika åldersgrupperna vilket gör att kommunen riskerar att exempelvis stå med tomma skol- och förskolelokaler men även toppar där skollokalerna inte räcker till för vissa åldersgrupper.

Av den strategiska lokalförsörjningsplanen framkommer att det föreligger en befolkningsökning i nutidsperspektivet (1 – 4 år) om 252 personer mellan 2024 – 2027. Den totala beräknade befolkningsökningen för åren 2024 – 2033 beräknas till 897 personer. Det är dock skillnader rörande minskning och ökning i de olika åldersgrupperna över åren, vilket påverkar behovet av olika typer av verksamhetslokaler. Befolkningsprognoserna för åren 2024 - 2033 för mellan olika åldersgrupper återfinns i tabell 3 nedan.

Tabell 3. Befolkningsprognoser för åren 2024 - 2033 åldersvis, hämtad ur dokumentet Strategisk lokalförsörjningsplan Söderköpings kommun.

Ålder / År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0-5	921	899	882	882	856	861	875	890	904	917	930
6-9	768	768	771	756	757	748	731	727	702	706	718
10-12	607	609	592	582	600	603	600	577	594	586	582
13-15	553	579	606	610	613	599	590	608	611	610	590
16-18	520	513	522	543	504	588	593	590	584	578	595
19-24	637	633	625	640	632	640	664	671	691	706	710
25-44	3 217	3 221	3 242	3 263	3 304	3 334	3 365	3 396	3 438	3 455	3 475
45-64	3 764	3 788	3 806	3 823	3 833	3 867	3 867	3 849	3 860	3 893	3 951
65-79	2 854	2 803	2 739	2 710	2 682	2 653	2 657	2 673	2 672	2 703	2 681
80-100	1 020	1 102	1 205	1 270	1 325	1 372	1 417	1 472	1 514	1 534	1 578
Totalt	14 867	14 915	14 991	15 079	15 167	15 264	15 361	15 458	15 570	15 691	15 812

Utifrån ovan går det att utläsa följande förändring mellan år 2023 jämfört med år 2033:

- Åldersgruppen 0-18 år: Förväntas öka med ca 1 %.
- Åldersgruppen 19-64 år: Förväntas öka med ca 7 %.
- Åldersgruppen 65-79 år: Förväntas minska med ca 6 %.
- Åldersgruppen 80 år och äldre: Förväntas öka med ca 55 %.

Det som även går att utläsa är att det för grundskoleplatser finns en konstant volymminskning över tid. Inom förskolan beräknas en volymminskning som sedermera övergår till en volymökning. Befolkningsprognoserna i den strategiska lokalförsörjningsplanen anges vara baserad på statistik från Statisticon¹².

Från kommunstyrelseförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen anges att det finns en kommunövergripande arbetsgrupp, statistikgruppen, som arbetar med framtagande av statistik och hur det kan användas i olika verksamheter. I statistikgruppen ingår bland annat representanter från kommunstyrelseförvaltningen,

¹² Ett medarbetarägt företag med expertkunskap inom statistik och analys. Företaget erbjuder tjänster och webbaserade verktyg för offentlig verksamhet, företag, forskare, branschorganisationer och andra aktörer som har behov av kvalificerad statistik och analys i sin verksamhet.

socialförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen. Enligt uppgift finns det vissa områden som är gemensamma för alla verksamheter varvid statistikgruppen beskrivs bidra till att skapa en gemensam bild. Den statistik som tas fram bryts sedan ner på olika geografiska delar i kommunen. De intervjuade beskriver att det även sker egna beräkningar som jämförs med framtagna statistik för att bedöma rimligheten.

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av den senaste utvärderingen avseende 2024 års utfall. I figur 5 nedan återfinns en sammanställning av folkmängdens utveckling per ålderskategori per 31 december 2024. Utifrån Statisticons månadsrapport avseende prognosuppföljning Söderköping för perioden januari – december 2024 framgår att utfallet av folkmängden blev 126 lägre än prognosen.

Barn- och utbildningsnämnden

Från barn- och utbildningsförvaltningen anges att barn- och utbildningsnämndens prognos av lokalbehov tidigare baserats på statistik från Statisticon. Utifrån att den statistiken anges ha varit svårt att använda har förvaltningen vid framtagandet av den senaste lokalförsörjningsplanen utgått från statistik från SCB.

Utöver framtagna statistik beaktas även lokala faktorer. Ett exempel som nämns vid intervjun med verksamhetsföreträdare är närheten till Norrköpings kommun. Antalet barn vid förskolan Snöveltorp ökar vilket anges bero på att området gränsar till en större kommun. Ytterligare en faktor som behöver beaktas är barnkonsekvensanalyser som visar på att det inte är bra för barn att bryta upp mitt i året. Det innebär att förändringar behöver ske en gång per år inför hösten varpå omställning av verksamheten hela tiden eftersläpar.

Enligt intervjuade inom förvaltningen görs uppföljning av befolkningsprognosen och utfall vid varje tertiäl och årsbokslut. Uppföljningen anges utföras av samhällsbyggnadsförvaltningen. I granskningen har vi efterfrågat underlag/uppföljningar som beskriver träffsäkerheten i nämndens prognoser avseende de olika scenarierna. Vi har inte tagit del i någon uppföljning kring träffsäkerheten i prognosen.

Socialnämnden

Från socialförvaltningen anges att socialnämndens prognos av lokalbehov tas fram baserat på den statistik som tagits fram av statistikgruppen. Inhämtad statistik anges utgå från SCB:s statistik samt historiska data. Utifrån framtagna statistik anges att analys och beskrivning av bedömningar sker och redovisas i nämndens lokalbehovsplan.

Enligt intervjuade inom förvaltningen görs värderingar kopplat till lokala förutsättningar utifrån befolkningsprognosen från Statisticon. I granskningen har vi efterfrågat underlag/uppföljningar som beskriver träffsäkerheten i nämndens prognoser avseende olika scenarierna. Vi har inte tagit del i någon uppföljning kring träffsäkerheten i prognosen. I sakavstämningen anges att något särskilt dokument kopplat till att värdera träffsäkerhet inte sker, däremot görs årliga revideringar av lokalbehovsplanen. De årliga behovsplanerna gör att man kan följa om prognoserna ändras.

Bedömning

Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?

Kommunstyrelsen Delvis

Barn- och utbildningsnämnden Delvis

Socialnämnden Delvis

Vi bedömer att planering av verksamheternas lokalbehov delvis sker utifrån aktuella och tillförlitliga underlag. Kommunen använder befolkningsprognoser som uppdateras löpande och som utgör en viktig grund för planeringen av lokalbehov. Dessa prognoser används inom hela kommunen för att bedöma framtida behov. Barn- och utbildningsnämnden beaktar även lokala faktorer vid framtagande av prognoser av lokalbehov.

Vi bedömer att det finns områden som behöver förbättras. Kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden följer inte upp träffsäkerheten i de framtagna befolkningsprognoserna inom olika åldersgrupper, vilket kan leda till osäkerhet i planeringen och risk att beslut tas på felaktiga grunder.

Sammanfattningsvis bedömer vi att planeringen delvis utgår från aktuella och tillförlitliga underlag.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Söderköpings kommun genomfört en granskning av lokalförsörjningsprocessen. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden **inte helt** har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Rekommendationer

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **kommunstyrelsen**:

- Säkerställa att den pågående översynen av lokalförsörjningsprocessen färdigställs. I granskningen har framkommit att det förekommer fördröjningar i beslutsprocessen gällande lokaler och behov av sammanfogning av processen med investeringsprocessen. Då den pågående översynen påvisar ett antal utvecklingsområden kan översynen bidra till ökad övergripande samordning och en effektivare beslutsprocess.
- Se över behov av att fastställa bestämmelser rörande hur utvärderingar av investeringsprojekt utifrån erfarenhetsåtervinning, upprättade kalkyler, ändamålsenlighet och ekonomi i stort ska göras. En viktig del i detta är även att tydliggöra hur utvärderingar ska dokumenteras, vem som ansvarar för utvärderingarna och hur utvärderingarna ska återrapporteras till styrelse och nämnder.
- Revidera riktlinjer för ekonomistyrning – investeringsredovisning, och bereda ärende hos kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen gällande att besluta om riktlinjerna.
- Implementera en rutin för regelbunden uppföljning och utvärdering av lokalförsörjningsprognosernas träffsäkerhet. Detta kan innebära att jämföra tidigare prognoser med faktiska utfall för att justera framtida planering och öka precisionen.
- Fortsätt med effektiviseringsarbetet gällande lokaler utifrån det övergripande målet om att använda kommunens resurser på bästa sätt och att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **barn- och utbildningsnämnden**:

- Utveckla lokalbehovsplanen med redovisning av kapacitet och beräknad efterfrågan på förskoleplatser och grundskoleplatser på ett perspektiv på 10 år.

- Tillse att tydliga måltal avseende nyttjandegrad fastställs i lokalbehovsplanen för att i ännu högre grad leva upp till ansvaret om en hög nyttjandegrad upprätthålls i nämndens lokaler.
- Fortsätt lyft ärende till kommunstyrelsen gällande hantering och beslut kopplat till undermåliga skollokaler för att säkerställa en effektiv lokalförsörjningsprocess.
- Ta fram funktionsprogram där målsättningar, krav på funktioner och tekniska krav på byggnader och utemiljö preciseras. Funktionsprogram säkerställer att beslutade lokalprojekt utförs efter de krav som behövs för det specifika projektet.
- Implementera en rutin för regelbunden uppföljning och utvärdering av lokalförsörjningsprognosernas träffsäkerhet. Detta kan innebära att jämföra tidigare prognoser med faktiska utfall för att justera framtida planering och öka precisionen.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **socialnämnden**:

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **socialnämnden**:

- Fortsätt med att vidta beslut och arbeta med strategisk planering för att säkerställa en effektiv lokalförsörjningsprocess.
- Tillse att benämning av nämndens lokalbehovsplan överensstämmer med kommunens övriga nämnder för att tydliggöra vilket år planen tagits fram och vilket år den gäller för.
- Implementera en rutin för regelbunden uppföljning och utvärdering av lokalförsörjningsprognosernas träffsäkerhet. Detta kan innebära att jämföra tidigare prognoser med faktiska utfall för att justera framtida planering och öka precisionen.

2025-08-19

Rebecka Hansson

Uppdragsledare

Carl-Magnus Stenehav

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Söderköpings kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2024-12-19. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.